

2015

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

ΑΕΝΑΟΝ

Γραφειοκρατία

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΡΕΥΝΑ

ΑΕΝΑΟΝ

2015

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κράτος και η γραφειοκρατία είναι άρρηκτα ουσιαστικώς και ετυμολογικώς συνδεδεμένα ήδη από την δημιουργία του Βυζαντινού κράτους. Έμπειροι Φαναριώτες Δραγουμάνοι υπηρέτησαν και διδάξαν μετά τον Οθωμανό κατακτητή προς διαίω-νιση του είδους (της γραφειοκρατίας). Με την αποτίναξη του ζυγού των Τούρκων δεν αποτινάχτηκε η γραφειοκρατία. Ο χορός καλά κρατεί και το τέρας μεγαλώνει. Όπως ο μυθικός Κρόνος τρώει τα παιδιά του έτσι και αυτή απομυζά κάθε τι παραγωγικό του λαού (βλ. [Ποίηση](#)).

Ο προπάτορας όλων των γραφειοκρατιών είναι η βυζαντινή γραφειοκρατία για την όποια δίνω λεπτομέρειες σε μια παλιότερη δημοσίευση μου το 2010.

Περιλαμβάνει μια αλφαβητική καταγραφή των οφίκιων (δηλαδή των οργανικών θέσεων του Δημοσίου) και των επαγγελμάτων, θα σας πείσει ότι η γραφειοκρατία δεν είναι φαινόμενο που εμφανίσθηκε «επεχόντων». Η Ρωμαϊκή (Βυζαντινή) Αυτοκρατορία υπήρξε η πρώτη διδάξασα. Οι τίτλοι παρατίθενται με μερικές επεξηγήσεις και βιβλιογραφικές παραπομπές.

Κάνε κλικ [άδω](#) ή στην εικόνα:

ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ

γραφειοκρατία η

1. σύστημα διεκπεραίωσης των δημόσιων κυρίως υποθέσεων, στο οποίο κυριαρχούν οι περιττές ενέργειες που επιβραδύνουν την όλη διαδικασία:
2. Το σύνολο των ανθρώπων που υπηρετούν το σύστημα της γραφειοκρατίας.
3. προσήλωση στους τύπους.

Κράτος

Αρχαία Σημασία

- I. 1. δύναμη, ισχύς, σε Όμηρο., Αττ.· κατά κράτος, με όλη τη δύναμη ή ισχύ κάποιου, πάση δυνάμει, με κάθε δύναμη, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.
2. προσωποπ., Ισχύς, Δύναμη, σε Αισχύλο.
- II. 1. γενικά, δύναμη, εξουσία, σε Όμηρο.· διακυβέρνηση, εξουσία, αρχή, σε Ηρόδοτο., Αττικούς.
2. με γεν., αρχή πάνω σε κάποιον, σε Ηρόδ., Αττ.· στον πληθ.,
3. λέγεται για πρόσωπα, αρχή, αρχή εξουσίας, σε Αισχύλ. III. υπεροχή, υπέρτερη δύναμη, κυριαρχία, σε Όμηρ., Αττ.·

Σημερινή Σημασία

Το **κράτος** είναι οργανωμένη πολιτική οντότητα που κατέχει καθορισμένη γεωγραφική περιοχή και αντιπροσωπεύει ένα πληθυσμό. Αυτά μπορεί να αντιστοιχούν σε εθνικά κράτη, υποεθνικά κράτη, ή πολυεθνικά κράτη. Ένα κράτος συνήθως περιλαμβάνει ένα σύνολο οργανισμών οι οποίοι έχουν τη δικαιοδοσία να φτιάχνουν τους κανόνες εκείνους οι οποίοι κυβερνούν τον πληθυσμό μίας κοινωνίας μέσα σε συγκεκριμένα γεωγραφικά όρια.

Συνώνυμο: το Δημόσιον, η πολιτεία, το πολίτευμα, η Δημοκρατία, η επικράτεια, το γκουβέρνο.

Το κράτος έχει [κυβέρνηση](#), [νόμους](#) και αναγνωρισμένη κυριαρχία.

Παράγωγα

Κρατικός ο ανήκων εις το κράτος. Όρος αρκετά σαφής. Παρόλα αυτά ο ορος «εθνικός» χρησιμοποιείται ευρύτατα ίσως γιατί είναι ασαφέστατος και δεκτικός παρερμηνειών.

Εθνική τραπεζα, εθνική ασφαλιστική, εθνική βιβλιοθήκη, ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ, ΕΘΝΙΚΟΣ ΓΣ

Συνώνυμο: Δημόσιος.

ΦΡΑΣΕΙΣ

ἀστραπαῖν κράτη νέμων, σε Σοφοκλή (Σημασία: 2)

κράτος ἀριστείας, το έπαθλο της μέγιστης ανδρείας, σε Σοφοκλή.

(Σημασία: 3)

ο κρατικός μηχανισμός

Οι παπάδες το χρησιμοποιούν για την Θεία δύναμη : *ὅπως ὑπο τοῦ κρατοῦς σου παντοτε φυλαττομενοι, ὅτι σὸν ἐστὶ τὸ κράτος καὶ σου ἐστὶν ἡ βασιλεία,*

ΦΡΑΣΕΙΣ

Η πάταξη της γραφειοκρατίας είναι πρωταρχικός στόχος της κυβερνήσεως.

Της εκαστοτε κυβερνησεως βεβαιως βεβαιως. Κλασική αερολογία και εξωλέστατον ψεύδος. Η γραφειοκρατία συντηρεί την κυβέρνηση και η κυβέρνηση την γραφειοκρατία. Κοράκας κοράκου ματι δεν βγάζει.

Τα γρاناζια της γραφειοκρατίας

Το κράτος συχνά παρομοιάζεται με ένα περιπλοκό μηχανισμό. Μιλάμε μεταφορικά για την κρατική μηχανή ή για τον κρατικό μηχανισμό.

Ως μηχανισμός το κράτος έχει γρاناζια με αυτά παρομοιάζουμε την γραφειοκρατία. Επειδή η γραφειοκρατικές διαδικασίες επηρεάζουν ή μια την άλλ και η παραμικρή εμπλοκή σε ένα γρاناζι παραλύει ολό τον μηχανισμό.

Η γλώσσα της γραφειοκρατίας,

Απρόσωπο γλωσσικό ύφος που χρησιμοποιείται κατά κανόνα από γραφειοκράτες.

Το αδηφάγο τέρας της γραφειοκρατίας.

Παραστατικοτατή φράση για τη γραφειοκρατία. Το τέρας τρέφεται από το Κράτος και υπάρχει υπέρ αυτού. Ο Λαός είναι το υποχείριό του. Καταβροχθίζει το 80% των Δημοσίων Δαπανών. Αυξάνεται με λογαριθμική ταχύτητα διότι:

1. Κάθε γραφειοκράτης χρειάζεται δύο τουλάχιστον υφισταμένους για να κάνει τον Γιουλέκα και να πάρει προαγωγή.
2. Κάθε πολιτικάντης αποσκοπεί στο να διατηρήσει την έδρα του διορίζοντας δικά του παιδιά (πράσινα, γαλαζία, κοκκίνα, κιτρινα, κλπ). Αυτά κανένας δεν μπορεί να τα κουνήσει (ας οψεται ο Ελ. Βενιζέλος και η μονιμοτής των Δημ. Υπαλλήλων που καθιέρωσε). Τα διαφορετικού χρώματος παιδιά μπαινουν στην κατάψυξη ή μετατιθενται σε καμία ακριτική περιοχή αλλά παντως **συνεχίζουν να μισθοδοτούνται**.
3. Κάθε προσπάθεια να συγκρατηθεί η αδηφαγία της γραφειοκρατίας αποτυγχάνει γιατί η αναδιάρθρωση του κρατικού μηχανισμού απαιτεί σοβαρή και εκτεταμένη μελέτη, με απολυσείς που δεν μπορούν να γίνουν, αναδιατάξεις διαδικασιών κλπ. Το μόνο που γίνεται είναι κατεπειγουσες **μελέτες**, με κατ' ευθείαν αναθεση, για να

φάνε κάποιοι «ημέτεροι» μελετητές (που έχουν **μαυρα** μεσανυχτα, **λευκο** ποινικο μητρω, και **γκριζα** οικονομικα και γι αυτό χρεωνουν, χωρις να **κοκκινιζουν**, τεραστια ποσά). Οι μελέτες καταληγουν στο χρονοντουλαπο της ιστοριας.

4. Κάθε μετρο για αδιαβλητους διορισμους καταστρατηγειται από της δημοσιευσεως του. Το περιβοητο ΑΣΕΠ, δηθεν διαφανες, αντικατασταθηκε με το κολπο των «προσωπικων συνεντευξεων» και τις πολυαριθμες ΔΕΚΟ και «Αρχές» οπου αρχει η οικονομική αναρχια!

Χρειάστηκα ένα μήνα για ένα απλό πιστοποιητικό, προς δόξαν της ελληνικής γραφειοκρατίας.

Πραγματι ισχυει η φραση. Για να κανεις μια επενδυση απαιτουνται μηνες και χρονια. Οσοι ξενοι επενδυτες το σκεφτηκαν άλαξαν γνωμη όταν εμπλεξαν στα γραναζια της γραφειοκρατιας. Ακομη και οι πλουσιοι εμιρηδες σηκωσαν τις κελεμπιες τους μεχρι τα γονατα κσι εφυγαν τρεχοντας.

Δικαιως το κρατος πρεπει να μειωθει και οι διαδικασιες να απλουστευθουν. Τι θα κανουμε όμως τους γραφειοκρατες. Δεν μπορουμε να τους διωξουμε ουτε να τους ανακατευθυνουμε στον ιδιωτικο τομεα αφου επενδυσεις δεν γινονται. Πολλες φορες οι γραφειοκρατικες διαδικασιες είναι τσο ανοητες, παραλογες και βλακωδεις που οι γραφειοκρατες που τις ασκουν, αν εχουν καποια σταλα

ευφυίας την χανουν και αυτή, ετσι ώστε να είναι πρακτικα αχρηστοι στον ιδιωτικο τομεα, αν καποτε ζητηθουν. Όταν υπαρχει και κανενας γραφειοκρατης που επιδεικνυει κάποιο ζηλο με ευσυνείδητη εργασια ή υποδειξει και προτασεις οι αλλοι πεφτουν να τον φανε γιατι χαλαει την πιατσα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

Από το λόγιον γραφεί(ον) -ο- + -κρατία . Εκ του κράτος

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ

Γαλλικά

bureaucratie

(-cratie = -κρατία)

ορος που καθιέρωσε ο Γάλλος οικονομολογος Jean Claude Marie Vincent de Gournay (1712-1759)

Ο J.S. Mill, στη "Westminster Review" XXVIII, στα 1837 εγραφε «Το εκτεταμενο δικτυο της διοικητικης τυρανιας, η γραφεικρατία δεν αφηνει κανενα να δρα ελευθερα σε ολη τη Γαλλια εκτος από τους ανθρωπους του στο Παρισι που κινουν τα νήματα»

Αγγλικά

bureaucracy

1818, από το Γαλλικο bureaucratie,

(see -cracy). "power of" ισχύς του γραφειου=της δημοσιας υπηρεσιας

Ιταλικά

Burocrazia

Από το Γαλλικό

ΠΟΙΗΣΗ

Δημόσιοι Υπάλληλοι

Οι υπάλληλοι όλοι λιώνουν και τελειώνουν
σαν στήλες δύο- δύο μες στα γραφεία.
(Ηλεκτρολόγοι θα 'ναι η Πολιτεία
κι ο Θάνατος που τους ανανεώνουν.)
Κάθονται στις καρέκλες, μουτζουρώνουν
αθώα λευκά χαρτιά χωρίς αιτία.
«Συν τη παρούση αλληλογραφία
έχομεν την τιμήν» διαβεβαιώνουν.
Και μοναχά η τιμή τους απομένει,
όταν ανηφορίζουνε τους δρόμους,
το βράδυ στις οχτώ, σαν κουρντισμένοι.
Παίρνουν κάστανα σκέφτονται τους νόμους,
σκέπτονται το συνάλλαγμα τους ώμους
σηκώνοντας οι υπάλληλοι, οι καημένοι.
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

Αυτούς τους έχω βαρεθεί - 1975

Και πέστε μου αξίζει μια πεντάρα,
των γραφειοκρατών η φάρα,
στήνει με ζήλο περισσό,
στο σβέρκο του λαού χορό,
στης ιστορίας τον χοντρό το κινητή,
την έχω βαρεθεί.

Wolf Biermann Μετ: Δημοσθένης Κούρτοβικ

Επίμετρο :

κάρτος, -εος,

Ιων. και Επικ.= κράτος = ισχύς δύναμη

Καρτερος ισχυρος όπως και κρατερός (μάχη κρατερά)

Καρτερία η ισχύς αλλά και η υπομονή ο ισχυρός είναι σοφός και κατ'ακολουθίαν υπομονετικός. Περιμένει την κατάλληλη στιγμή για να δράσει γιατί είναι σώφρων.

Μτγ. Ρήμα καρτερώ

Κι ακαρτέρει κι ακαρτέρει

Φιλελεύθερη λαλιά

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

*Καλόγερε τι **καρτερείς** κλεισμένος μες το Κούγκι*

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΩΡΙΠΗΣ - Ο ΣΑΜΟΥΗΛ

Μτγ. Το καρτέρι = η ενέδρα ή χωσιά.

Ζηλεύει ο Χαρος με **χωσιά**, μακρά τονε βιγλίζει

Κ'έλαβωσέ του την καρδιά κα τη ψυχή του πήρε.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ - ΑΚΡΙΤΙΚΟ

Βλ. **Μας την έχουνε στημένη**

Το πλοίο «Καρτερία»

Η κορβέτα "Καρτερία" ήταν το πρώτο πλοίο του ελληνικού εθνικού στόλου και το πρώτο ατμήλατο πλοίο παγκοσμίως που έλαβε μέρος σε πολεμικές επιχειρήσεις. Ναυπηγήθηκε στην Αγγλία.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥΣ

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας βασιλιάς που θέλησε να πάει για ψάρεμα. Κάλεσε το βασιλικό μετεωρολόγο και ρώτησε σχετικά με την πρόγνωση του καιρού για τις επόμενες ώρες. Ο μετεωρολόγος τον διαβεβαίωσε ότι δεν υπήρχε πιθανότητα βροχής τις επόμενες ημέρες.

Έτσι, ο βασιλιάς πήγε για ψάρεμα με τη σύζυγό του, τη βασίλισσα.

Στο δρόμο συνάντησε έναν αγρότη στον γαϊδαρό του. Βλέποντας το βασιλιά ο αγρότης είπε, «Μεγαλειότατε, θα πρέπει να επιστρέψετε στο παλάτι αμέσως, γιατί σύντομα περιμένω ένα μια τρομερή βροχή να πέφτει εδώ».

Ο βασιλιάς ήταν ευγενικός και διακριτικός, ο ίδιος απάντησε: «Έχω τον μετεωρολόγο του παλατιού σε μεγάλη εκτίμηση. Έχει εξαιρετική μόρφωση, είναι έμπειρος επαγγελματίας, και τον πληρώνω με ένα πολύ υψηλό μισθό. Μου έδωσε μια πολύ διαφορετική πρόβλεψη. Τον εμπιστεύομαι και θα συνεχίσω το δρόμο μου». "Έτσι έκαναν.

Ωστόσο, λίγο αργότερα μια καταρακτώδης βροχή ξέσπασε. Ο βασιλιάς και η βασίλισσα ήταν εντελώς μούσκεμα και το περιβάλλον τους γέλασε βλέποντας τους σε μια τέτοια επονειδίστη κατάσταση.

Έξαλλος, ο βασιλιάς επέστρεψε στο παλάτι και έδωσε την εντολή να απολυθεί αμέσως ο μετεωρολόγος! Στη συνέχεια κάλεσε τον αγρότη και του πρόσφερε κύρος και την καταβολή υψηλών αποδοχών για ρόλο του βασιλικού μετεωρολόγου.

Ο αγρότης είπε, «Μεγαλειότατε, δεν ξέρω τίποτα απο πρόβλεψεις. Παίρνω τις πληροφορίες μου από το γαϊδούρι μου. Αν δω τα αυτιά γαϊδάρου να γέρνουν, αυτό σημαίνει με βεβαιότητα ότι θα βρέξει». Έτσι, αντ' αυτού, ο βασιλιάς προσέλαβε τον γαϊδαρο αμέσως.

Και έτσι ξεκίνησε και καθιερώθηκε η παλιά πρακτική της πρόσληψης γαϊδάρων για να εργαστούν στην κυβέρνηση και να καταλαμβάνουν τις μεγαλύτερες και πιο σημαίνουσες θέσεις.

Ο συσχετισμός με πρόσωπα της σημερινής πραγματικότητας είναι συμπτωματικός